

FRA paziņojums presei
Vīnē, 2019. gada 11. decembrī

Aizturēšana — vai tiesības tiek ievērotas?

Jaunajā Pamattiesību aģentūras (FRA) ziņojumā konstatēts, ka pārpildītība, slikti sanitārie apstākļi un ierobežots laiks ārpus cietuma kamerām pārkāpj ieslodzīto tiesības un apdraud rehabilitāciju. Konstatējumi un atbalsta datubāze palīdzēs tiesnešiem un juristiem novērtēt trūkumus cietuma apstākļos, pieņemot lēmumus par pārrobežu lietām.

“Starptautiskie un ES cietumu noteikumi skaidri nosaka, ka pret ieslodzītajiem jāizturas ar cieņu,” saka FRA direktors [Michael O’Flaherty](#). “Ieslodzītie ieslodzījuma laikā bieži cieš no pazemojošiem apstākļiem. ES dalībvalstīm ir jānodrošina cieņpilni ieslodzījuma apstākļi, lai uzlabotu ieslodzīto rehabilitācijas iespējas.”

Ziņojumā [“Apstākļi aizturēšanas iestādēs Eiropas Savienībā: noteikumi un realitāte”](#) ir izklāstīti izvēlētie obligātie standarti starptautiskā un Eiropas līmenī un tas, kā tie tiek iestrādāti valstu tiesību aktos. Tajā arī parādīts, kā šie noteikumi tiek piemēroti praksē, uzmanību pievēršot:

- **kameras platībai** — pārpildītības dēļ bieži uz vienu ieslodzīto ir mazāk par 3 m², pārkāpjot ieteikto minimumu, proti, 4 m²;
- **laiks ārpus telpām** — dalībvalstīs ne vienmēr reglamentē, cik ilgi ieslodzītie var pavadīt ārpus savas kameras. Dažreiz ieslodzītie ārpus savas kameras pavada vienu stundu dienā, un tas pārpildītajos cietumos ir izteikti nepietiekami;
- **sanitārie apstākļi** — netīri cietumi ar ierobežotu piekļuvi sanītarajiem mezgliem pārkāpj starptautiskos un valsts tiesību aktus, lai gan apstākļi lēnām uzlabojas;
- **veselības aprūpe** — lai gan ieslodzītajiem būtu jāsaņem tāda paša līmeņa veselības aprūpe kā darbinieku trūkuma dēļ aprūpe bieži vien ir novēlota. Viņiem arī trūkst privātuma pārbaužu laikā;
- **vardarbība** — daudzās dalībvalstīs bieži notiek ieslodzīto kautiņi, seksuāla vardarbība un iebiedēšana, neraugoties uz valstu pienākumu aizsargāt to uzraudzībā esošos ieslodzītos.

Konstatējumi palīdzēs tiesnešiem un citiem juristiem novērtēt, vai ieslodzītie ir pakļauti necilvēcīgas un pazemojošas izturēšanās riskam, kas ir viņu pamattiesību pārkāpums.

Tas ir īpaši noderīgi, lemjot par pārrobežu lietām, piemēram, kad dalībvalstis izdod [Eiropas apcietināšanas orderi](#).

Ziņojums ir papildināts ar FRA [jauno tiesīsaistes aizturēšanas datubāzi](#). Tajā ir ietverti valstu standarti, tiesību akti un uzraudzības ziņojumi par apcietinājuma apstākļiem no visas ES.

FRA izmantoja valstu pārraudzības struktūru ziņojumus un [intervijas no iepriekšējiem pētījumiem](#), lai parādītu, kā dažādās dalībvalstīs aizturēšanas apstākļi atšķiras.

Eiropas Komisija lūdz FRA apkopot informāciju par apstākļiem cietumos un uzraudzību visās ES dalībvalstīs, lai palīdzētu tiesu iestādēm pieņemt lēmumu par aizturēto pārsūtīšanu uz citu ES dalībvalsti.

Plašāka informācija ir pieejama pa media@fra.europa.eu / tālr.: +43 1 580 30 642